पर्यायशैक्षणिककार्ययोजना २०२१-२२

10th		FEBRUARY		III LANGUAGE - संस्कृतम्
क्रम संख्या	मास:/सप्ताह: Month/Week	अधिगमफलानि Learnig out come	निदेशात्मक क्रियाकलाप: Activity	मौल्यमापनम्- क्रियाकलाप: Evaluation activity
1	फेब्रवरि मास: **FEBRUARY** 2022	<u>घटक: -उभयभारती,</u>		
	प्रथमद्वितीय सप्ताहौ (1st and 2nd Week) क्रियाकलाप: १	➢ वाचन श्रवणकौशल अभिवर्धनम्। ➢ सन्धिगतानाम् पदानाम् अन्वेशणम्। समासगतपदान् अन्वेषणम्	● पद्यपाठस्य वाचनम अनुवाचनम्। ● सन्धिगतपदानां वियुज्य वाचनम् ।	■ नुवाचनसन्दर्भे दोषदूरीकरणम्। ■ सन्धि सन्दर्भे सन्धिनाम कथनम्। समास सन्दर्भे विग्रहवाक्यं समासनाम लेखनम् अपि।
	क्रियाकलाप: 2	➢ भारतीयतत्वशास्त्रस्य स्थूलपरिचय:। श्री शङ्कराचार्य मण्डनमिश्र उभयभारतीनां विषये ज्ञानसम्पादनम्।	● पाठे विद्यमान सन्निवेश विवरणम्। संवादि विषयकथनम् ● छात्रद्वारा वाक्यानां अर्थनिष्कासनार्थं प्रयत्न:। ● उभयभारती महोदयाया: विषये विवरणम्	■ उभयभारती कस्य पत्नी ? मण्डनमिश्र: कदा सन्यासाश्रमं स्वीकृतवान् ? इत्यादि प्रश्नद्वारा अधिगमपरीक्षणम्।
	क्रियाकलाप: 3	➢ पाठे विद्यमान लङ् लकारस्य सङ्ग्रह:।	● छात्राणां गणं कृत्वा पाठे	■ पठति स्म, प्रदर्शयति स्म,

		अवगम दृढीकरणम्। ➢ स्म योजनेन लट् लकार: लृट् लकारस्य अर्थं प्राप्नोति इति ज्ञानसम्पादनम्।	विद्यमान लङ् लकारस्य क्रियापदानां तथा स्म युक्त लट् लकारक्रियापदानां सङ्ग्रह:।	करोति स्म – अत्र क्रियापदानां अर्थ: कस्मिन् काले प्रयुज्यते ? ▪ आसीत्, अवदन्, अभूत् – अत्र लकारा: क: ?

अभ्यासपत्रिका

1] एकवाक्येन उत्तरयत -

१.माहिष्मती नाम नगरं कस्या: नद्या: तीरे आसीत् ?

२.का अहङ्कारं कदापि न प्रदर्शयति स्म ?

३.मण्डनमिश्र शङ्कराचार्ययो: मध्ये वादे क: पराजित: ?

४.मण्डनमिश्र: कस्य शिष्य: भूत्वा सन्यासं स्वीकृतवान् ?

५.उभयभारती कस्य विश्वविद्यालयस्य कुलपति: आसीत् ?

2] सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत -

१. कोऽपि २.इत्युक्त्वा ३.प्रतिज्ञानुगुणम्

3] रिक्तस्थानं पूरयत ।

१.उभयभारती ____________________ अपरावतारभूता आसीत् ।

२.मण्डनमिश्र: ___________________ पति: आसीत् ।

३.मण्डनमिश्राय सन्यासाश्रमं _______________ अयच्छत् ।

4] उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी इति विषयं सङ्ग्रह्य कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

---------------***---------------------

क्रम संख्या	मास:/सप्ताह: Month/Week	अधिगमफलानि Learnig out come	निदेशात्मक क्रियाकलाप: Activity	मौल्यमापनम्- क्रियाकलाप: Evaluation activity
2	फेब्रवरि मास: **FEBRUARY** 2022	<u>घटक: -दाने सर्वं प्रतिष्ठितम् ।</u>		
	तृतीय चतुर्थ सप्ताहौ । (3rd 4th Week) क्रियाकलाप: १	➢ दृश्यकाव्यश्रव्यकाव्ययो: भेदज्ञानम् । ➢ नाटकस्य परिचय: । ➢ भासकवे: परिचय: ।	• आदर्शवाचनानुवाचनम् । • प्राचीननाटककाराणाम् विषये विवरणम् । • भासकवे: देशकालकृतीनां विषये विरणम् ।	▪ वाचनपरिष्कार: । ▪ भासस्य काल: क: ? ▪ भासस्य कृतय: का: ?
	क्रियाकलाप: 2	➢ महाभारतकथाया: ज्ञानम् । ➢ कर्णस्य व्यक्तित्व परिचय: ।	• छात्रद्वारा महाभारतकथा कथनम् । • कर्णस्य व्यक्तित्व	▪ क: भिक्शां याचते ? ▪ इन्द्र: केनरूपेण कर्णसमीपम्

		➢ वचनपरिपालनं तथा दानस्य महत्व विषये ज्ञानसंपादनम् ।	विशये कक्षायां चर्चा । ● वचनपरिपालनस्य महत्व विषये कक्ष्यायाम् विमर्श: । ● दानस्य विषये प्रश्नकरणम् । ● रसपरिचय: ।	आगच्छति ? ▪ इन्द्रेण कवचकुण्डलग्रहणम् कस्य उपाय: ? ▪ कर्ण: सारथि: क: ? ▪ कालपर्ययात् का क्षयं गच्छति ?
	क्रियाकलाप: 3	➢ संवादकौशलस्य वर्धनम् । ➢ नाटके अभिनय: कथम् इति अभ्यास: । ➢ कृदन्तेषु तुमुन् , क्त्वा, ल्यप् प्रत्ययानाम् अधिगमदृढीकरणम् ।	● छात्रा: नाटकं स्वीकृत्य अभिनयं कुर्वन्ति । ● अध्यापक: परिश्करोति । ● क्त्वा ल्यप् तुमुन् प्रत्ययान्तपदानां चयनं प्रत्यय कथनं च ।	▪ भो: कर्ण महत्तरां भिक्षां याचे " इत्यादि वाक्यं दत्वा तेषां अभिनय: कथं इति प्रश्न: । ▪ ' पृथिवीं जित्वा ददामि ' अत्र कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत । ▪ ' अलम् अलम् वारयितुम् ' अत्र कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत ।

अभ्यासपत्रिका

1] एकवाक्येन उत्तरयत -

१.नाटकं कीदृशं काव्यं भवति ?

२.महत्तरां भिक्षां क: याचते ?

३. किं किं शाश्वतं तिष्ठति ?

४. भासस्य काल: क: ?

५.देवासुरैरपि न भेद्यं किम् ?

2] यथा निर्देशं लिखत ।

१. सागर इव तिष्ठतु ते यश: ।

क: पाठ: ? कस्य यश: तिष्ठति ? क: अवदत् ?

२.मच्छिरो ददामि ।

क: पाठ: ? क: अवदत् ? कस्य शिर: ?

3] संयोजयत ।

<u>अ</u>	<u>आ</u>
१. मुहूर्तकम्	भव
२. कर्णभारम्	तुमुन्
३. दीर्घायु:	भास:

४. अनुशोचितुम्   आरोहामि

4]   इन्द्रकर्णयो: सम्भाषणं कर्णाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

-----------------***----------------------*****-----------------***--------------------

- प्रश्नपत्रिका -   अङ्का: २०

1] एकवाक्येन उत्तरं लिखत -   [५x१=५]

१.विप्ररूपेण क: प्रविशति ?

२.मण्डनमिश्र: केन सह वादम् अकरोत् ?

३.कर्णभारं कस्य कृति: ?

४.कालपर्ययात् किं शुष्यति ?

५.माहिष्मती नगरं कुत्र आसीत् ?

2] संयोजयत ।   [४x१=४]

<u>अ</u>	<u>आ</u>
१. नाटकम्	कवचकुण्डलानि

२. अङ्गराज:	सप्ताहपर्यन्तम्
३. शास्त्रार्थचिन्तनम्	कर्ण:
४. अनुशोचितुम्	दृश्यकाव्यम्
	श्रव्यकाव्यम्

3] रिक्तस्थानं पूरयत । [३x१=३]

१. उभयभारत्या: पति: _________ ।

२.हतेषु देहेषु _________ मानवं जीवयति ।

३.कालपर्ययात् _________ क्षयं गच्छति ।

4] वाक्यं रचयत । [२x१=२]

१.पिबामि २.इत:

5] कर्णाटकभाषया आङ्लभाषया वा दशभि: वाक्यै: उत्तरयत [२x३=६]

१.दानस्य महत्व विषये कर्णस्य अभिप्राय: क: इति विवृणुत ।

२.उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी कथम् इति विवृणुत ।

-*-*-*-*-